

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 40.— K
Félévre 20.— „
Negyedévre 10.— „
Egy hónapra 3.40 „
Egyes szám ára 12 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 289. szám.

Szerda, december 19.

Románia is csatlakozott a fegyverszünethez

Berlin, december 19. (Hivatalos jelentés.)

Egy ma érkezett szikratávirat bejelenti, hogy a román kormány csatlakozott a fegyverszünethez.

Általános béke jön a különbéke után.

Berlin, december 19. A „Rotterdamische Courant”-nak jelentik Pétervárról:

Mindenki bizonyosra veszi, hogy a különbékét általános béke fogja követni.

A kereskedelmi forgalom a front egyes helyein, különösen Minsk vidékén megindult. A németek ércárut adnak élelmiszerekért.

Gyüleseznek hadifoglyaink Oroszországban.

Pétervár, dec. 19. A német hadifoglyok tömegesen jönnek a fővárosba a legtovább eső vidékekről is. Moszkvában a hadifoglyok nyilvános gyűléseket tartottak, hogy érdekeik megvédésére bizottságot válasszanak. Pétervárott már megbízásokat adnak német áruk vásárlására. Sok kereskedő nyíltan hirdeti, hogy nemsokára képes lesz olyan cikkeket szállítani, amelyek már évek óta nem kaphatók Oroszországban.

Vezérkarunk mai jelentése.

Budapest, dec. 19. Hivatalos jelentés.

Keleti harctér: Fegyverszünet.

Olasz harctér: A Brentától keletre a cs. és kir. 4-ik gyaloghadosztály csapatai és a cs. és kir. 7. számú gyalogezred a tűzérség eredményes közreműködése mellett a legkedvezőtlenebb időjárás ellenére rohammal elfoglalták az Ost di Lepre mellett levő ellenséges állásokat, valamint a Monte Asolonét és ellenséges ellentámadások elhárítása alkalmával az elért sikert a Monte Asolonén még növelték. 48 tisztet és több mint kétezer legénységet foglyul ejtettünk. Német csapatok a Monte Solaroletól keletre újra visszaverték ellenséges támadásokat.

A vezérkar főnöke.

Olaszország összeomlás előtt.

Zürich, december 19. A Neue Züricher Nachrichten arról értesül, hogy Olaszország az összeomlás előtt áll.

Milánótól Nápolyig, illetve Palermóig nagy az izgalom. A nagyobb városokban nagy katonai erővel tudják csak megfékezni az indulatokat. Középolaszország falvaiban anarchisztikus állapotok vannak. A felsőbb társadalmi osztályokban számos jele nyilvánul meg a fölbomlásnak. Senki sem gondolhatja el, mily nagy az erkölcsi depressió az olasz nép felső körében. Valami szörnyű esemény van készülóban, amely bármely pillanatban bekövetkezhet.

Gazdasági tanácskozás a békéről.

Bécs, dec. 19. Ma és holnap a békével kapcsolatos gazdasági kérdésekről fontos tanácskozások lesznek. Magyar részről ezeken a tanácskozásokon Wekerle miniszterelnök, Mezőssy, Serényi és Hadik miniszterek vesznek részt.

Az orosz béketárgyalások.

A polgári foglyok és rokkant hadifoglyok kicserélése, a posta és kereskedelmi forgalom szabályozása.

Bécs, dec. 19. Félhivatalosan jelentik.

A fegyverszünetnek Breszt-Litovszkban való megkötése alkalmával a központi hatalmak között egyrészt és Oroszország között másrészt megállapodás történt, hogy mihamarabb megkezdik a mindkét részből való polgári foglyoknak és rokkant hadifoglyoknak közvetlenül a front által eszközrendő kicserélésének szabályozását és a lehető legnagyobb gyorsasággal megvitadják a hadifoglyok helyzetét, azonkívül ideiglenes megállapodásokat létesítenek a fegyverszünet által vont határok között a posta és kereskedelmi forgalom újból való felvételére.

Ezen kérdések részleteinek megállapítása végett mielőbb vegyes bizottság fog Pétervárott összeülni az összes érdekelt felek képviselőiből.

Hempel a főkonzulnak, a külügyminisztérium kiküldöttjének vezetésével a külügy- és hadügyminiszteriumok, a hadsereg főparancsnokság, a magyar és osztrák belügyminiszteriumok, postai igazgatóságok és vöröskereszt egyletek képviselői e célból Pétervárra utaznak.

Bulgária képviselői a béketárgyalásokon.

Budapest, dec. 19. Félhivatalosan jelentik.

A bolgár kormány megbízta Stojanovits Iván meghatalmazott minisztert, bolgár főkonzult, hogy mint béketárgyalási delegátus az Oroszországgal folytatandó tárgyalásokon részt vegyen.

Stojanovits több bolgár megbízottal estűrtökön, e hó huszadikán utazik az orosz frontra.

Bécs, dec. 19.

Bulgária meghatalmazottai Popov miniszter és Gundoff követ a közeli napokban a béketárgyalásokra Breszt-Litovszkba utaznak.

Csicserics altábornagy képviseli a béketárgyalásokon a hadsereg- főparancsnokságot.

Budapest, dec. 19. A sajtószámlásról táviratozzák a M. T. L-nak:

A legközelebbi napokban Breszt-Litovszkban megkezdődő béketárgyalásokon hadsereg főparancsnokságunkat Csicserics altábornagy, a 23-ik hadtest parancsnoka és vezénylő tábornoka fogja képviselni. Kisérétében vannak Pokorny Hermann vezérkari alezredes, Galiss Ödön vezérkari őrnagy, Wulff Olef korvettkapitány, Uhmanna főhadnagy. A küldöttek holnap utaznak Breszt-Litovszkba.

A népbiztosok tanácsa ultimátumot intézett az ukrán nemzeti tanácshoz.

Elutasító válasz esetén Oroszország hadbanállónak tekinti magát Ukrajnával.

Budapest, dec. 19. A hajnali órákban hivatalos távirat érkezett Pétervárról a népbiztosok tanácsa aláírásával, amely ismételten kijelenti, hogy elismeri Oroszország összes nemzetének ama jogát, hogy függetlenné nyilvánítsák magukat. Megállapítja a távirat, hogy ezt Ukrajnával szemben is kijelentették. Ukrania mégis arra vetemedett, hogy az ott lévő bolsevik csapatokat lefegyverezze és támogatja a kormányellenes csapatokat a harcokban.

A népbiztosok tanácsa ezért felszólítja az ukrán nemzeti tanácsot, hogy 48 órán belül válaszoljon, kötelezik-e magukat, hogy lemondanak a fronton való minden dezorganizáló kísérletről, kötelezik-e magukat, hogy ukrán területen nem engedik meg a kormányellenes csapatoknak átvonulását. Hajlandók-e továbbá a bolsevik csapattevénytől elvett ágyukat és fegyvereket haladéktalanul visszaadni a lefegyverzett bolsevik csapatoknak.

Elutasító válasz esetén Oroszország hadbanállónak tekinti magát Ukrajnával.

Sikereink az olasz fronton.

A tegnapi esti Wolff-jelentés.

Berlin, dec. 19. A Wolff-iroda jelenti keddi estéről:

A Brentától keletre levő hegységben folytatott sikeres harcokban az osztrák és magyar csapatok ezernél több foglyot ejtettek. Olasz támadások meghiúsultak.

A többi harctereken nincs újság.

Az olaszok a Garda-tónál is visszavonulnak.

Budapest, dec. 19. A sajtószámlásról jelentik:

Az olaszok a Garda-tó környékén kiürítették állásaikat, felrobbantották a hidakat és a Tonale vízesésnél a viljamosművet. Csapatunk a kiürített áll sokat nyomban megszállották.

A főispán Öregfalun és Ujváron.

Igazán szép és megható ünnepélynek volt helye tegnap Öregfalu község, hol a Bácskából letelepedett néhány magyar család, szemben a számbeli túlsúllyal rendelkező román lakossággal, nemcsak magyarságát őrizte meg teljesen, de a román lakosságot is annyira megmagyarosította, hogy a községben ma már mindenki ért és beszél is szépen magyarul.

Pataricza János egyszerű öregfalui kisgazda hét fiát és három vejét küldte a haza védelmére a harctérre, kik közül nem egy már időközben hazájáért hősi halált halt. A haza oltárára nagy áldozatokat hozott apának rendkívüli érdemeit Őfelsége, a király méltánylandóknak találta és Pataricza Jánosnak magánpénztárából ötszáz korona egyszeri pénzadományt, valamint emlékjelül nevének kezdőbetűivel díszített szoborcskát adományozott.

A kabinetiroda utján a napokban érkezett le a főispáni hivatalhoz a király adománya a kitüntetett és megajándékozandó apa kezéhez leendő juttatás céljából.

Dr. Steuer György főispán, személyesen szállott ki titkára kíséretében tegnap Öregfalura e célból, hol a vasuti állomáson a község apraja, nagyja lelkesedéssel várta a kérésző főispánt.

Ott volt az egész község lakossága, a községi elöljáróság, élén Sziller György községi jegyzővel, valamint a csenei járás részéről Sztójanovits Vazul járási főszolgabíró és Jeszenszky József tb. főszolgabíró.

A megérkező főispánt Sztójanovits Vazul főszolgabíró a járás nevében, a község részéről pedig a helybeli gör. kei. lelkész és a községi bíró üdvözölték. Az ünnepély többi része a község házában folyt le, hol a képviselőtestület rendkívüli közgyűlésén a főispán lelkész, szép szavakban nyújtotta át a király adom-

mányát és emlékjelét a mélyen meghatót apának.

Az emelkedett hangulatban lefolyt ünnepi aktus mindenesetre mélyreható nyomokat hagyott Öregfalu község lakosságában.

A főispán ezt követőleg kíséretével együtt hosszú kocsisorban Ujvárra ment át, hol már a község határában az ujváriak küldöttsége fogadta, kikkel együtt Ujvárra érkezett. Itt a község házában Walzer András községi jegyző üdvözölte a főispánt, mint a község vendégét, ki a teljes számban összegyűlt képviselőtestületi tagok, a községi elöljáróság és a nagyszámban megjelent ujváriak előtt lelkes, szép beszédet tartott, buzdítva őket az összetartásra, a hazafias lankadatlan munkára és a folyamatban lévő hadikölcsönjegyzésre.

A főispán ezután megtekintette a község iskoláit, néhány látogatást tett, majd a barátságos közebed elköltése után, mélyen kíséretének valamennyi tagja, Ujvár, Öregfalu, Ótelek és Nagyjécsa községekből számosan vettek részt, — a délutáni vonattal székhelyére, Nagybecskerekre visszautazott.

Karácsonyi vásár.

MESZNIK R. özv.
ÉKSZERÉSZ — NAGYBECSKEREK.

Ajánlja dusan felszerelt arany és briliáns ékszerárát, valamint ezüst és antik dísz tárgyait.

1098

Az anya és csecsemővédelem szervezése a vármegyében.

Nagybecskerek, dec. 19.

Ismételten megemlékeztünk már arról az egész megyére kiterjedő akcióról, amely Jankó Ágoston alispán kezdeményezése és irányításával az anya és csecsemővédelmet lesz hivatalosan szervezni és az embermentésnek ezt a nemes munkáját a jövőben állandóan végezni.

A vármegye törvényhatósága egyik legutóbbi ülésében kimondotta már határozatilag az anya és csecsemővédelem megyei szervezését, az előmunkálatok most már annyira haladtak, hogy Jankó Ágoston alispán tegnap délután ülésre hívta össze az anya és csecsemővédelmi központi bizottságot.

Az ülésen megjelentek az elnöklő alispánon kívül dr. Steuer Györgyné, Jankó Ágostonné, özv. dr. Mihálovics Ödönné, dr. Watty Dezsőné, özv. Jemric Istvánné, özv. dr. Mangold Samuné, dr. Perisics Zoltán polgármester, dr. Haidegger Lajos megyei főorvos, Watty Dezső árvaszéki elnök és Demkó István megyei másodfőjegyző.

Jankó Ágoston alispán mindenekelőtt részletesen ismertette a törvényhatóság intencióit az anya és csecsemővédelmi akciót illetően és bejelentette a bizottságnak azokat az intézkedéseket, amelyeket a végrehajtás érdekében eddig tett. Bemutatta a megyebeli főszolgabíróknak és községi elöljáróságoknak szóló végrehajtási utasítást, mely részletesen felöleli mind azokat teendőit, kiknek az akcióban a törvényhatósági bizottság határozata szerepet juttatott, majd felkérte a bizottságot, hogy állapítsa meg a végrehajtásra hivatottak részére a munkatervet.

Ehez képest elhatározta a bizottság, hogy az anya és csecsemővédelmi akciót a következő munkaterv szerint kívánja foganatosítani:

1. A vármegye alispánja hívja fel a főszolgabírokat, hogy ezek hívják össze a járási anya és csecsemővédelmi bizottságokat.

2. Ezen járási bizottságoktól nyereendő utasításhoz képest a főszolgabírók hívják egybe a községi elöljáróságokat, hogy alakítsák meg a községi bizottságokat.

3. A községi elöljáróságok utasítsanak az anyaság előtt álló nők és az egy éven aluli csecsemők összeírására.

4. Utasítsanak a községi elöljáróságok, hogy ezek közül külön nyilvántartásba vegyék azokat az anyákat és csecsemőket, akik előre láthatólag valamely anyagi támogatásban részesítendők lesznek.

Ezen munkaprogram elfogadása után az értekezlet véget ért.

A tegnapi értekezlettel megkezdődött a gyakorlati keresztülvitele az anya- és csecsemővédelem akciójának és az a nagy érdeklődés, amelylyel a megye társadalmá a kérdés iránt viseltetik és az az áldozatkészség, amit megyszerte már eddig is tanusítottak bizonyosság amellelt, hogy a Jankó Ágoston alispán kiváló szociális és emberbaráti érzékéről tanuskodó terv, az anya- és csecsemővédelem vármegyénkben a jövő nemzedék fejlődésére mily jótékony hatása lesz.

Telefon 330.

Városi Mozi a Városi Színházban.

Telefon 330.

Szerdán, december hó 19-én két előadás: 5 és fél 9 óraker

Csütörtökön, december hó 20-án két előadás: 5 és fél 9 óraker

Attrakciós ujdonság!

Attrakciós ujdonság!

Attrakciós ujdonság!

A M Ő V E.

A gróf D o h n a parancsnoksága alatti kifutott német segédcirkálónak utja az oceánon és az általa teljesített hajóelsüllyesztések, 4 felvonás.

MODERN MOZI

TELEFONSZÁM 312 és 47.

Szerda, dec. 19-én. Csütörtök, dec. 20-án.

Mikszáth Kálmán regénye. II-ik Várkonyi film!

SZENT PÉTER ESERNYŐJE

Színmű 4 felvonásban. Főszereplők:
Várkonyi Mihály és Lenkeffy Ica.

Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak:

Páholyülés 1-80 K, zsölya 150 K, I. hely
1-80 K, II. hely 1- K, III. hely 60 fillér.

HIREK

Legszébb karácsonyi ajándék.

Igy karácsony hetében nem csekély gondot, fejtörést szokott okozni: micsoda ajándékkal lepjük meg szeretteinket? Kérdésre a választ manapság sokszorosan nélkülözze teszi a háborús körülmény, hogy az üzletekben alig van áru, ha pedig lehet is valamit kapni, annak az ára szinte megfizethetetlen. A nemes régi szokást, a családi életnek ezt a kedves örömét azonban, hogy a karácsonyfák alatt a szeretet ölekezésében egymással ajándékokat cseréljünk, senki sem szívesen mulasztaná el. De hát mit tegyen az ember? Kivált a szűkösebb viszonyok közt élő családok tagjai hogyan oldják meg a nehéz kérdést ebben a soha nem képzelt szörnyűséges drága világban? Ugy látszik tehát első pillanatra, hogy nincs más mód, mint a fájdalmas lemondás, szomorú karácsony. Ha az ember azonban kissé jobban megfontolja, egyszerre eloszlik minden aggodalom, nem kell sokat töprengeni, tépelődni, mert van ajándéktárgy, ami értékes és még sem kell hozzá valami sok pénz, sőt a legminimálisabb összegeskével is megszereshető. Itt van, önként kínálkozó szerencsés alkalom erre a hetedik hadikölesön, melynek kötvényei — aszerint, ki mennyit tud jegyezni — fölérnek akár a legdrágább ékszerrel is. Ne sokat törje tehát a fejét senki, egyszerűen váltson hadikölesönkötvényt. Ez a legmértékű, legnemesebb, legmaradandóbb háborús ajándéktárgy, mellyel, midőn szeretteinknek örömet okozunk, egyúttal hazafias kötelességet teljesítve, a békére való törekvéseket is erősítjük.

— **Katonai kitüntetések.** A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásának elismerésül a 3-ad osztályú katonai érdemkeresztet adományozta *Glaser* Rezső 12. gy. ezredbeli tart. főhadnagynak és megparancsolta, hogy a legfelső dícsérő elismerés újlag tudtul adassék *Schauer* Gyula tart. h. dnagnak, első ízben pedig a háború alatt teljesített kiváló szolgálatainak elismerésül *Magos* József alvezredesnek, valamint az ellenség előtt tanúsított vitéz és önfeláldozó magatartása elismerésül *Schiller* Mór tart. egészségügyi hadnagynak.

— **Katonai kinevezés.** A király *Bányai* Aladár volt zászlóst, beosztva a 7. honvéd pótzászlóaljnál, — *Bányai* Jakab nagybecskereki áll. elemi iskolai igazgató fiát — az állományba vétel napjától népfőfelő hadnagygyá nevezte ki.

— **Zeneest.** A nagybecskereki zenekedvelők egylete klasszikus zeneismeretterjesztő estéket vett tervbe. Az első estét 22-én, szombaton 6 órakor tartja meg a zeneiskola helyiségében. (Régi Törvénysek.) *Griffel* Lajos bégafői lelkész röviden megfogja ismertetni az esték programját s azután hegedűn *Bagossy* Ella kisasszony zongorakísérete mellett, a 16. és 17. század néhány zeneszerzőjét röviden megismertetve, azoknak munkáiból fog bemutatni szemelvényeket. Nagy érdeklődés mutatkozik a városban ezen esték iránt és reméljük, hogy közönségünk zenekedvelői teljes számban fognak megjelenni azokon. Belépődíj 1 korona. A jövedelem részben jótékony célra fordítatik.

— **A nagybecskereki orvosi díjak szabályozása.** A nagybecskereki orvosok az orvosi hivatás magas erkölcsi kötelességei tudatában megállapították, hogy a város lakosságának ama része, amely a megnagyobbított jövedelme ellenére is szűkös viszonyok közt él, tehát a munkásosztály, kisiparos, kishivatalnok stb. az orvosok áldozatkészsége folytán, a mai nehéz viszonyok közt is a pénztárak utján ingyenes orvosi segítség dolgában fényesen ellátottnak mondhatók és hogy ennélfogva az orvosi kar joggal elvárhatja a nagyközönség kisebb részétől, az anyagiakban jobban ellátottaktól, hogy orvosait a mai horribilis drágasági viszonyok közt aránylag jobban díjazzák. Ezeknek tekintetbe vételével a nagybecskereki orvosösszevetség a háború okozta rendkívüli viszonyok folytán szükségesnek találta a magánorvoslás díjazását szabályozni, amiért is erre nézve az alábbi két osztályt állapította meg:

I. osztály. Ide tartoznak földbirtokosok, földbérlők, vállalkozók, gyárosok, bankigazgatók, ügyvédek, kereskedők, szállodások, kávé- és vendéglősök, nagyfuvarosok, nagyobb jövedelmű köz- és magánhivatalnokok és vidékiek, orvosi-díj az orvos rendelésében 6 korona, a beteg lakásán 10 korona, konzilium 25 korona, éjjel mindezeknek kétszerese.

II. osztály. Ide tartoznak kisebb jövedelmű köz- és magánhivatalnokok, tanárok, tanítók, akiknek nagyobb magánvagyonuk nincs és mindazok, akik ezekhez hasonló jövedelemmel bírnak az eddig érvénybe levő díjakat fizetik, konziliumok alkalmával a házi orvos külön díjazandó.

A házi orvosi díjazást a háború előtti díjakhoz képest minimálisan kétszeresére emelte. Amár az orvosi díjak megszabása távolról sem felel meg a mai általános és szűkebb értelemben vett orvosi költségek emelkedésének, a nagybecskereki orvosösszevetség mégis megvan győződve arról, hogy orvostagjai a szűkebb viszonyok közt élő betegekkel, valamint a hadbavenult családtagjaival szemben, ugyancsak eddig is, a legmesszebbmenő méltányosságot fogjuk tanúsítani.

— **Szűkött huszárok gyilkoltak Szegeden.** A szegedi kettős rablógyilkosság ügyében — mint Szegedről jelentik — a rendőrségnek végre sikerült biztos nyomra akadni. A szegedi 3-as honvédhuszároktól november 24-én ugyanis három cigány: *Mezői*, *Kuruc* és *Kolompár* megszökött a menetből. Valószínűnek látszik, hogy ez a három cigány volt a rablógyilkos. Róza Sándort, az egyik meggyilkoltat a saját fókosával verték agyon a gonosztevők. A cigányokat mindenfelé keresik.

— **A budapesti 8 órai Ujság** január elsejével új előfizetést nyit. Az előfizetési díj egy hónapra 2 korona 50 fillér, egy negyedévre 7 korona.

— **Halálos baleset** Nagyszentmiklósról írják: *Deutsch* Lipót nagyszentmiklósi cipézmester felesége a kut körüli munkaközben belezuhant a kutba és belefullt. A tragikus módon elhunyt asszonyt férjén kívül tíz kiskorú gyermeke gyászolja.

— **Kitüntefelt katonák.** A hadseregparancsnokság újabbán a következő 12. gy. ezredbeli katonákat tüntette ki vitézségükért:

a bronz vitézségi érmet kapták: Hartmann Imre, Varga András, Uhrak István, Palacka János, Velics József, Lovak István gyalogosok. Diener Mihály ővezető, Mrazik János gyalogos, Bratkovics Lajos törzsőrmester, Gulics Ferenc szakaszvezető, Merkuczok József és Kaufmann Ignác tizedesek, Jedlicska Ferenc, Balogh Vince és Károly József gyalogosok.

a koronás vas érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján kapták: Reusnitz Ignác számvevő altiszt, Kohlberger Ernő, Grosberger Ferenc és Vrtacek Vencel őrmesterek.

a vas érdemkeresztet kapták a vitézségi érem szalagján: Höfner János, Sető István, Gallas Gábor gyalogosok, Varga Pál és Spiiz Emanuel ővezetők, Bolacek Péter gyalogos, Galan Péter ővezető, Schnürer Ignác, Holesovszki Vencel, Minks Jaroslav, Plaseh János, Pucalka János, Krychtelek József, Köttinger János, Kalivoda László szakaszvezetők, Vlk Ferenc, Marisch Alajos, Teufel György, Schneider András, Havranek József, Salamon Ferenc, Studenik Béla, Hradik József tizedesek, Denk János ővezető, Rosenberger Mátys és Rosenberger Antal gyalogosok.

— **A fegyverszünet híre a román fronton.** Érdekes levelet kapott egy helybeli orvos a román fronton harcoló egy katonasírházról. A fehér tábori lap színes képét adja annak az öröme, mellyel a katonák mindkét részről a fegyverszünet híret fogadták és a következőképp szól:

Mélyen tisztelt doktor bácsi! Ma délben összehívatott bennünket a századparancsnokunk és kihirdette, hogy holnaptól kezdődik a fegyverszünet és a béketárgyalások az orosz-szal. Az újságokból ugyan egyet-mást tudtunk, mégis nagyon meglepet bennünket a hír, úgy, hogy alig tudtunk szóhoz jutni. A delután folyamán sétált boldog, boldogtalan a drót előtt. A másik oldalon az orosz. Kesőbb csoportokba gyülekezünk és énekeltünk. Volt harmónika, hegedű, fültyülés és pajkos láрма. Amidőn beszéltünk, hirtelen, akarsak parancsszóra eresztették a világitó és jelző színes rakétákat. Sok százezer és millió színes bolygó repült a levegőben amerre csak a szem ellátott. Remek egy látvány volt ez. — Sokáig tartott még az ének és a láрма. Reggel felé elmúlt minden. Különös volt a esend, amelyhez nem vagyunk szokva.

— **Köszönet.** Dr. Wattay-Pelbárt Dezsőné 50 koronát adományozott a r. k. árvaház karácsonyfájára, melyért halás köszönetet mond az elnökség.

— **Felhívás.** A temesvári m. kir. folyam-mérnöki hivatal ezúton és utoljára felhívja ismeretlen tartózkodású *Kállay* Jenő, *Mocsányi* Rikárd és *Veltman* Sándor hajótulajdonosokat, hogy a Béga-csatornában Nagybecskereken már hosszú idő óta elsüllyedt fahajóikat a jelenlegi téli kiszivelt legkésőbb 1918. év január hó 10-ig teljesen kiemeljék és elárvolitassák, mert ellenkező esetben a hivatal nevezeték költségeire és veszélyére fogja a három hajót is kiemelteni.

— **Katonaotthon** Temesvári-u. 1500. sz. a. nyitva minden nap d. u. 2—9 óráig.

Ingyenes karácsonyi ajándék! A szülők figyelmébe!

A mai drága világban is ingyen adjuk a tetszetős külsejűnkél fogva karácsonyi ajándéknak alkalmas takarékperselyeinket, mert az átvételük alkalmával elhelyezett 5 korona betétet a persely visszafizetéskor kamatokkal együtt visszafizetjük. Azon szülő, ki gyermekében a takarékoság hajlamát felébreszteni, fejleszteni akarja, — nem fog késni, ajánlott perselyünket beszerezni. —

1072

A Torontálvármegyei Központi Hitelszövetkezet.

— **A városi mozi** tegnapi hirdetett előadása a film szállítása körüli zavar folytán elmaradt. Ma, szerdán és holnap, esütőtökön nagyszabású háborús attrakciót mutat be a városi mozi, a „Möve” német segédcirkáló oceáni útját és hajósülyezéseit.

— **Ingyenes karácsonyi ajándék.** Az e cím alatt hirdetési rovatunkban megjelenő hirdetésre felhívjuk olvasóink és különösen a szülők figyelmét.

— **Országos fémösszeírás lesz.** A fővárosban már vége felé közeledik a fémösszeírás és ezt most országsszerte is végrehajlják a honvédelmi miniszterium 19339. eln. 20. b. 1917. számú rendelete alapján, amely a háztartásokban, üzletekben és ipari vállalatoknál található fémtárgykészletek pontos összeírását rendeli el. Külön fémösszeírólapokat kell kitöltenie minden háztartás, minden ipari és kereskedelmi üzem tulajdonosának és minden háziurnak. Az összeírólapokat pontosan és lelkiismeretesen kitöltve 8 napon belül kell visszajuttatni az illetékes városi hatóságnak, annál is inkább, mert a kormány a fémösszeírás lelkiismeretes teljesítését büntető intézkedésekkel biztosítja. Ezek a büntető intézkedések a bejelentett fémtárgyak beszolgáltatására is kiterjednek. Itt az utolsó alkalom arra, hogy azok a késedelmezők, akik eddig bármily okból kifolyólag még nem adták be önként hadifémtárgyaikat, most beszolgáltassák azokat a hivatalos hadifémbevéltőhelyeknél. Nemesak a késedelmes beszolgáltatás, hanem a fémkészletek hiányos bevallása, elhallgatása vagy elrejtése is súlyos bajok és kellemetlenségek okozójává válhat, mert fémrészleteket fogynak tartani és a lehető legerélyesebben fogják

ellenőrizni, hogy beszolgáltatta-e mindenki arra kötelezett fémtárgyait.

Sok kellemetlenségtől óvja meg magát tehát mindenki, aki a még rövid ideig tartó önkéntes fémszolgáltatás ideje alatt beadja azigén ybevett fémkészleteket a löszergyártás céljaira.

Az ősz

beálltával védekezzünk a szél és zord időjárás káros hatása ellen. Az érzékeny bőr fölfuvasának a legbiztosabb ellenszere a Diana-alabástrompuder és a Diana-arc krém. Előkelő, szép, matt teintet ezen csodás bőrápolószerek használata által érhet el. A Diana-készítmények a

legszebb

rozzsás, hamvas arebört idézik elő, a bőrt bársonyosan puhítják s a bőrnek e fiatalos tulajdonságait tartóssá teszik. A kozmetika legkiválóbb

ajándéka

ez a két esodaszer, mely a modern nő pipereasztaláról nem hiányozhat s a nő szépségápolás elemi kelléke.

Mindenütt kaphatók! Főelárusítóhely: **Diana Kereskedelmi R.-T.** Budapest, V., Nádor utca 6.

A hadikölcsön.

Mi történik ha nem jegyzel?

A hadikölcsön kisebb lesz; az ellenség ezt győrgeségünknek véve, győzelmében bizik, mi által a béke megkötése késleltetik; az állam a hadikölcsön elégtelensége következtében más pénzügyi mivelet alapján kénytelen a hiányzó összeget felvenni, mi által a bankó szaporítatik, ezzel a pénzbőség okozta drágaság fokozva lesz.

Pénzed nem hoz többet, de mindent drágábban kell vásárolnod.

Ez a jegyzés elmulasztásának hátránya.

Békekölcsön.

Mi történik ha jegyzel?

A hadikölcsön nagyobb lesz; az állam a bankók egy részét bevonhatja, a pénzbőség kisebbedik, ez a drágaságot apasztja.

A hadikölcsön kedvező eredménye ellenségeinket törhetlen gazdasági erőnkől meggyőzővén, békekötésre való hajlandóságát felelteszti, növeli. A hadikölcsönbe fektetett pénzed nagy és biztos jövedelmet nyújt, ha lombard kölcsön felvételével jegyeztél, takarékoságra kényszerít.

Ez a jegyzés előnye.

Öt percig olasz fogságban.

— Egy 12-es hadnagy izgalmas kalandja. —

— Saját munkatársunktól. —

Nagybecskerek, dec. 17.

A Nagybecskereken állomásozó 12-ik gyalogezrednek egyik vitéz hadnagya: Sch Gy. most érkezett vissza kitüntetésekkel díszítve az olasz frontról. Sch. hadnagy olyan izgalmas kalandot élt át a fronton, amely ritkítja párját a háborús történetek között. Az olaszok foglyul ejtették őt, de mindössze öt percig élvezte Sch. hadnagy a talián vendégszeretetet, mert csakhamar ők adták meg magukat és masiroztak át az előbb még fogoly hadnagyunkkal együtt a mi táborunkba.

A „Torontái” munkatársa felkereste Sch. hadnagyot, hogy mondjon el részleteket izgalmas élményéről.

D.....n tul, az Isonzónál történt az eset — kezdte elbeszélését Sch. Gy. — A napra is jól emlékszem, hiszen örökké emlékezetes marad az rám nézve. Október 28-ika volt, ködpárás őszi nap. Egész bataillonunk akkor vörpatrul volt. A hegyoldalon meneteltünk, velünk párhuzamosan mintegy 700—800 lépésre szintén egy csapat menetelt. Eleinte azt hittük, hogy a mieink, később vettük észre, amikor ágyukat felénk irányították, hogy azok a taliánok. Gépfegyverrel azonnal löni kezdtük őket, mire otthagyták ágyukat és a vizes uton, lagunák között „einzel-abfallenban” (libasorban) megakartak „lőgni”. Én századom embereivel utánuk vettem magam és kezdtük őket összefogdosni. Már ekkor elfogtunk bel-

lük két tisztet és több közembert. Üldözés közben egy kis völgybe jutottunk, ahol szintén olaszok tanyáztak. Mintegy 200—300 lépésnyi távolságból kartácsesal löni kezdték bennünket az olasz táborból. Mi fölláttottuk gépfegyvereinket és visszatüzelünk. Ebben az általános tüzelésben vettem észre, hogy 3 lovas át akar vágatni az uton. Öt emberemmel előre ugrottam és föltartóztattam a lovasokat. Ezek megijedve, leugráltak a lóról és megadták magukat. Egy kapitány, egy hadnagy és egy ordonanc volt egy olasz ágyusezredből. Alig szereltem le őket, jött egy személyautó, amely szintén átakart szökni. Egy baka rálőtt az autóra, mire a sofőr megállt, az autó utasait leszállítottuk és foglyul ejtettük. Ekkor már 4 tiszt, 45 közember és 3 ló volt a zsákmány. Az autót — sajnos — ott kellett hagynunk, mert a nagy sárban megfeneklett. A foglyokkal akartam éppen visszamenni a kommandóhoz, az olaszok ugyanis, akiket üldöztünk, visszahúzódtak árkaikba, amikor a mieink tüzelni kezdenek rájuk, abban a hiszemben, hogy az olaszok jönnek. Rájuk kiabáltam, hogy ne löjjenek, ezek már foglyok, mire beszüntették a tüzelést. Egy lagunán átvergődve, egyszerre nagy meglepetés ért. Azon vettem észre magam, hogy én vagyok a fogoly, az olaszok ugyanis megfogtak, mintegy öten rámrohantak és úgy csüngtek rajtam, a revolver-szíjamon, hogy

mozdulni sem tudtam. Bevittek egy házba, ahol egy őrnagy és több olasz tiszt volt. Udvariasan bemutatkoztak, elvették revolverem és távesővem, majd legnagyobb álmélkodásomra kijelentették, megadják magukat, vezessem el őket a mi táborunkba. Elvették nagy, hegy-mászó botomat, rá fehér zászlót kötöttek és azzal együtt mentünk a mi parancsnokságunkhoz. Az olaszok afölötti örömlükben, hogy fogságunkba estek, mind odajöttek hozzám és lekezelték velem. Mint később megtudtam, abban a házban egy olasz bataillon parancsnokság volt. Így az egész bataillon: kilenc tiszt és 300 ember a mi kezünkre került.

Annak az egynek örülök csak, hogy az olasz vendégszeretetet nem élveztem öt percnél tovább, mert hisz az egész fogságom csak ennyi ideig tartott.

Nem volna teljes a riportunk, ha ide nem jegyeznék, hogy Sch. hadnagy hűséges ordonancja: Droszt Máttyás is kivette részét az olaszfogdosásból. Neki, mint tisztiszolgának, nem volt fegyvere, de segített magán. Kikapta az egyik menekülő talián kezéből a fegyvert és ráfogta két olaszra, akiket aztán szerencsésen be is kísért a gyűjtőállomásra. Így jutott a tiszt szolga is kitüntetéshez.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 2—7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rekkanat- és nyugdíjgyűlése” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 2—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

IRODALOM

— Megjelent a Külügy-Hadügy katonai zsebnaptára. Mint ahogy annak idején, — a háboru kitörése előtt néhány hónappal — komoly céltudatossággal a szükség hívó szavára indult utnak a „Külügy-Hadügy” azonképpen, ugyancsak régen érzett hiány pótlására jelent meg most a „Külügy-Hadügy” katonai zsebnaptára.

A „Külügy-Hadügy” katonai zsebnaptárában, — amelynek minden sorát a legkiválóbb katonai és polgári szakemberek írták — mindaz benne van, aminek maradaradó becsé van, aminek szakadatlanul ott kell lennie katonáink kezeügyében és ami felől saját erkölcsi és anyagi jólétének megóvása érdekében tudnia kell minden katonának. A katonai zsebnaptár igazán hite, barátja, tanácsadója és segítőtársa minden magyar katonának.

A katonai zsebnaptár boltiára 5 korona. A megrendeléseket a Külügy-Hadügy kiadóhivatalába, Budapest, IX., Üllői-ut 11—15. szám alá kell címezni.

HIRDETÉSEK

Nyomdásztanoncu!

Legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu hatifizetéssel azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírája.
6370—1917. kig. sz. 1107—3.1

Pályázati hirdetmény.

Nagyszentmiklós főszolgabíróság Valkány községben lemondás folytán megüresedett köz-
ségi *bábái állásra* pályázatot hirdetek. Felhi-
vom a pályázni szándékozókat, hogy a kellő-
leg felszerelt kérvényeket 1918 január hó
15-ig hivatalomba nyujtsák be. 1. Javadalma-
zás évi 300 korona. 2. Közreműködés szülés
esetekben 3 korona. 3. Látogatási díj 70 fillér.

A választás iránt külön intézkedem.
Nagyszentmiklós, 1917. évi nov. hó 27-én.
Dr. Bozzay, tb. főszolgabíró.

Árkod község előljárósága.
2847—1917. szám. 1106—2.2

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága ezennel köz-
hírré teszi, miszerint Árkod község 10545 hold
kiterjedésű határára szóló *vadászati jogát* a 6
évi bér időből hátralévő 4 és fél évi időtar-
tamra 1918. évi január hó 1. napjának kezdé-
tével 1917. évi december hó 27-én d. e. 10
órákor Árkod község házának tanácsstermében
haszonbérbe fogja adni.

Kikiáltási ár egy évi bér időre 500 korona,
melynek 20 %-át bánatpénz gyanánt az árve-
rezni szándékozók az árverés megkezdése előtt
letenni tartoznak. Bánatpénzt tartalmazó írás-
beli zárt ajánlatok is elfogadhatók.

Egyéb feltételek a jegyzői hivatalban a hi-
vatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Árkodon, 1917. évi dec. hó 13-án.
Árkodközség előljáróság.

2228—1917. szám. 1101—3.2

Árverési hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy 1 dbb tenyészgazol-
vánnyal ellátott 9 éves sötétepej, csillagos, két
hátsó lábára kesely *tenyészmen* 4 évi haszná-
lat után és ennek következtében Bóka község-
házánál 1917. évi december hó 22. napján d.
e. 8 órákor tartandó árverésen a legtöbbet
ígérőnek készpénzfizetés mellett el lesz adva.
Bóka, 1917. évi december hó 13.

Bóka község előljárósága.

**Egy új
szalongszék**

egy petróleumkályha
és egy hátikosár

eladó

Magyar-utca 2890. szám a.

Eladó házak.

Három ház a Mészáros Lázár-utcában
évi 2000 korona jövedelemmel eladó.

Bővebb értesítést Mészáros
Lázár-utca 1849/36. sz. alatt.

Új írógép

látható írásu, amerikai gyártmány („empir“)

eladó

Váraljai-utca 3. szám I. em.

Szőlőtörköly.

Tisztelettel felkérem a nagyérdemű
közönséget, hogy akinek ezen szesz-
főzési kerületben szőlőtörköly birto-
kában van, sziveskedjék értesíteni,
hogy azt még idejében átvehessem.

Tisztelettel

Welterschan Péter

központi szeszfőzde vállalkozó,
Nagybecskerek.

1082

Hirdetmény.

Eladásra kerül 4-1 kilométer

sinpár

a hozzátartozó lórékkal és
egyéb alkatrészekkel.

A vétel tárgya eladók Farkas-
féle bérletén (Magyarország-
mihály, Torontálvármegye)
megtekinthető és az ajánla-
tok Edenburg Lajos urnál
Nagybecskereken teendők
meg.

1103

Eladó

36 HP. MAV. Compound
75 HP. EMG Compound
70 HP. Marschall gyárt-
mányu Compound, stabil
gőzgép, hozzá 48 □ tü-
zfelületű Schrantz és Rö-
diger gőzkazán. — 30 □
tüzfelületű gőzkazán
használt állapotban.

Bővebbet 1091

Friedrich Testvérek
gépgyára — Temesvár.

A nagybecskereki honvéd
kiegészítő parancsnokság
(Váraljai-utca 3. I. emelet)

női munkaerőt

keres küldönc szolgálara.

Jelentkezés délelőtt
a hivatalos órák alatt.

1114

A Melenczei-utca 29. sz.

ház vendéglővel

és a Melenczei-utca 35. sz.

**ház péküzlettel
eladó.**

1118

**Most jelent meg
Diósadi Bodó Mátyás**

alsóíttebei jegyző
legújabb könyve:

A községek szövetsége

Falvak egyesülése kulturális és szoci-
ális érdekeik előmozdítása céljából.

Dr. Steuer György főispán előszavával.

Megrendelhető:
Minden könyvkereskedésben és a szerzőnél.
Ára: 2 korona.

1059

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRERT
KÖZÖL A „TORONTAL” POLITI-
KAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

**Fizesse elő
a magyar értelmiség
napilapját**

AZ UJSÁG-ot

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG kiadóhivatala
Budapest, VII., Rákóczi-ut 54. sz.

Meghívó.

A Nagybecskereken székelő „Gazdasági Részvénytársaság” t. c. részvényesei az 1918. évi január hó 3-án délután fél 3 órakor a Közgazdasági Bank mint R.-t. székházában (Hunyadi-utca) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat.

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása.
2. Az alaptőkének 1000 db K 500 n. é. új részvény kibocsátása által K 1,500.000-ról K 2,000.000-ra leendő felemelése.
3. Az alapszabályok megváltoztatása.
4. Két (2) igazgatósági tag választása.
5. Az igazgatóság javaslata a két ügyvezető-igazgató illetményének megállapítása iránt az alapszabályok 17. §. b) pontja értelmében.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni s szavazati jogukat személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolni kívánják, szíveskedjenek a részvényekről szóló ideiglenes elismervényüket az alapszabályok 11. §-a értelmében a Közgazdasági Bank mint R.-t.-nél vagy a Nagybecskereki Takarékpénztárnál, Nagybecskerek nyolc nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni, a letett részvényekről szóló ideiglenes elismervényekről kiadott elismervény a közgyűlésen való részvételre igazoló-jegyül szolgál.

Meghívó.

A Nagybecskereki Opova—Budzsák negyedbeli háromtagos földbirtokosok gazdasági szövetkezete 1917. évi december 29-én, a kellő számú tagok meg nem jelenése esetén 1918. évi január 10-én, mindig d. u. 2 órai kezdettel a helyvárosi gör. kel. szerb hitfelekezeti (Jelačić-féle) iskolában

rendes évi közgyűlést

tart, melyre a szövetkezeti tagok ezennel meghívotnak.

Nagybecskerek, 1917. évi december 17-én.

A szövetkezeti igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Közgyűlési elnök, 3 szavazatszedő és jegyzőkönyvhitelesítő választása.
2. Az 1917. évi zárszámadások előterjesztése, az igazgatóság jelentése, felügyelő-bizottság jelentése és a mérleg megállapítása és felmentvény megadása.
3. Szövetkezeti igazgató, helyettese, 6 igazgatósági tag és pénzszedő választása és cégjegyzők kijelölése.
4. Határőrök, tehénészek, kanások fel fogadása.
5. Indítványok.

A zárszámadások és mérleg a szövetkezet hivatalos helyiségében mai naptól kezdve ki vannak függesztve, ahol azok az érdeklődők által megtekinthetők.

Bevétel.

AZ 1917 ÉVI MÉRLEG.

Kiadás.

1	1916 évi készpénzmaradvány	5060	75	1	Tenyészbikák takarmánya	4616	38
2	1916. évi legelődíj hátralék	74	—	2	Kanok takarmánya	2526	14
3	Legelőbér	2526	—	3	Allami adók	2928	61
4	Bírságpénzek	247	—	4	Egyenértéki illeték	408	88
5	Kamatok	164	59	5	Károk kiegyenlítése és perköltség	839	14
6	Eladott 4 db bika vételára	12644	80	6	Ujváry fakereskedőnek szállított fűet	256	32
7	Eladott 6 db tenyészkan vételára	4010	—	7	Vett 4 db tenyészbika ára	12300	—
8	Sertések utáni legelőbér	160	—	8	Vett 6 db tenyészkan ára	2800	—
9	Sertések utáni legelőbér nem szövetkezeti tagoktól	1055	—	9	Igazgató- és tiszt-tiszteletdíjak	1259	60
10	Birkák utáni legelőbér	1405	—	10	Kamatok	670	59
11	Szarvasmarhák utáni legelőbér	1829	—	11	Villanybevezetési költség	483	—
12	Szarvasmarhák utáni legelőbér nem szövetk. tagoktól	910	—	12	Legelő takarítási költség	180	—
13	Lovak utáni legelőbér	874	—	13	Különféle kiadások és javítások	1935	02
14	Szántóföldek hasznobére	12009	—				
15	Különféle bevételek	40	04				
	Az összes bevételek	43930	18				
	Levonva a kiadásokat	31203	68				
	Készlet	12727	50			Összesen	31208 65

Nagybecskereken, 1917 december hó 17-én.

Kozlovacski Szteva s. k. pénzszedő.

(P. H.)

Mutz György s. k. igazgató.

Szövetkezeti igazgatóság:

Dimitrievics Rada s. k.

Isztrat Lyuba s. k.

Radovancsev Kuzma s. k.

Devity Pera s. k.

Nedity Czvetta s. k.

A felügyelő-bizottság a könyvekkel összehasonlította és helyesnek találta.

Daity Misa s. k.

Turinszki Rada s. k.

Gardinovacski Nikola hadbavonult.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskereken.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.